

O včelách

Miluše Kubíčková

Se stavbou prvního Goetheana souvisely dva Steinerovy cykly přednášek vydané pod názvem *Člověk a svět. Působení ducha v přírodě. O bytosti včel*. Byly shrnutím volné diskuse s dělníky pracujícími na stavbě. Ti kladli různé otázky a on jim bez přípravy odpovídal. Poslední přednáška se konala 22. prosince 1923 před vypuknutím požáru Goetheana a před Vánočním sjezdem, na němž byla založena Všeobecná anthroposofická společnost.

Do češtiny tyto pozoruhodné přednášky přeložil Radomil Hradil pro knihu z r. 2001 nazvanou *Podstata včel. Kosmická chemie*. N druhé části se mluví o tom, že člověk jako malý svět a kosmos jako velký svět podivuhodným způsobem souvisejí. „Ano, pánové, je tomu skutečně tak. Pokud je člověk líný myslet, pak se Měsíc pozvolna přestává o člověka starat. Ten se pak stává otupělým, hloupne. A když člověk vůbec nechodí, ustavičně polehává v posteli, pak se o něj nestará Slunce. Člověk se stává líným, pomalým, netečným. Jestliže je člověk zadobře s Měsícem a Sluncem, pak rád myslí, chodí a také rád pracuje. Člověk ví, já patřím k vesmíru, a co dělám, vyvolává účinky ve vesmíru. To je právě to, co lidé docela zapomněli,“ píše Steiner. Člověk do sebe pojme síly vesmíru. Co je venku, je u vyšších tvorů také uvnitř.

O silách vesmíru krásně vypovídá skutečnost, že podoba rostliny je oklikou ovlivněna hvězdami. Děje se to prostřednictvím látky zvané kambium, které se tvoří mezi kůrou stromu a dřevem. A pokud jde o rostlinu, pomůže nám pochopit vznik kambia jako prostředníka mezi ní a nebem kousek jantaru. Je to ztvrdlá pryskyřice, která se vyřinula z listu jako krev k Zemi. Pokud to rostlina Zemi nepředá, ale ponechá si to, vzniká kambium. Semeno, z něhož má rostlina vyrůst a kvést, potřebuje právě toto kambium.

Rovněž o včelách mluví Rudolf Steiner velmi zasvěceně: „V úlu se děje v podstatě to samé, jen s malými obměnami, co v lidské hlavě. V ní máme nervy, cévy a zaoblené bílkovinné buňky... A kdyby se nervové buňky mohly vyvíjet za stejných podmínek jako úl, pak by se tyto buňky staly trubci. Krevní buňky protékající cévami by se staly dělnicemi. A bílkovinné buňky, ty prodělávají nej kratší vývoj, ty můžeme přirovnat k matce. Takže v hlavě máme tytéž tři síly, jaké jsou v úlu.

Člověk, když ho dostatečně zvětšíme v jeho sub stanci, vypadá úplně jako včelí roj... Včelí úl je jeden celek, jedna celistvá bytost, podobně jako člověk. V úlu se odehrávají ty nej nádhernější věci. ...a med je něco tak drahocenného, že se to nedá vůbec zaplatit. ...Med je zároveň něco, co člověka ponouká k umírněnosti. Když někdo sní příliš mnoho medu, zkaží si žaludek. Zkrátka a dobře, med je třeba přijímat jen ve skromném množství...

Co tedy z medu působí na člověka tak příznivě? Je to tzv. šestičlenné utvářející síla, kterou vidíme na jejích voskových buňkách. A díky tomu je med právě takovým dobrodiním. Když ale

člověk zestárne, musíme tuto sílu posílit kysličníkem křemičitým," dodává Steiner. „Lidé, kteří med nesnášejí, to bývají zpravidla ti, kteří mají brzy sklon k tvrdnutí celého těla, ke skleróze. Mají příliš pomalý metabolismus a med potřebuje rychlý metabolismus. Zdravý člověk med snese, jestliže med nesnáší, je nemocný, a musí se léčit," upozorňuje opět Steiner. „Člověk se s včelami „domluví“ jen tehdy, když se nebude řídit jenom pouhým rozumem a bude ty věci sledovat s jistým vnitřním nazíráním...Představte si, že půjdete do úlu a budete mít strach, včela to vycítí. Když člověk postupuje klidně a jeho krev proudí žilami rovnoměrně, tehdy včela vnímá, že jeho krev má šestičlenné působící sílu, tutéž jako mají včely. A když máte zlost, tak zrudnete, kdy krev chce přijmout onu šestičlennou sílu. Včela to vycítí, má zato, že jí tuto sílu chcete vzít a proto se brání a bodne.“

Tato kniha sestavená z cyklu přednášek pronesených formou diskusních příspěvků pro dělníky na stavbě Goetheana je dokladem hlubokého intuitivního poznání Rudolfa Steinera týkajícího se celé přírody.